

Viltförvaltningsdelegationen Västmanlands län 2026-05-19

Datum: Tisdagen den 19 maj 2026

Tid: 09.00 – 12.00

Plats: Tidö-Asköviken, Länsstyrelsen i Västmanlands län

Närvarande:

Acko Ankarberg Johansson	Länsstyrelsen Västmanland	Ordförande
Carl-Johan Norström	Politisk företrädare (S)	Ledamot
Johan Erikols	Politisk företrädare (M)	Ledamot
Ali Fröberg	Trafiksäkerhet & illegal jakt	Ledamot
Claes Johansson	Jakt och viltvård	Ledamot
Anna Malmström	Naturvårdsintresset	Ledamot
Lise-Lotte Norin	Naturvårdsintresset	Ledamot
Hans Andersson	Friluftsintrasset	Ledamot
Fredrik Melin	Ägare/brukare jordbruksmark	Ledamot
Jonas Landolsi	Lokalt näringsliv och turism	Ledamot
Anitha Barrsäter	Ekoturism	Ledamot
Thomas Claesson	Skogsnäringen	Ledamot
Fredrik Johansson	Yrkesfisket	Ledamot
Liane Blom	Politisk företrädare (L)	Icke tjänstgörande Ersättare
Gustaf Eriksson	Politisk företrädare (C)	Tjänstgörande ersättare
Conny Johansson	Politisk företrädare (SD)	Tjänstgörande ersättare
Anita Berglund	Trafiksäkerhet & illegal jakt	Icke tjänstgörande Ersättare
Ingvar G Wahlström	Jakt och viltvård	Icke tjänstgörande Ersättare
Carl Schartau	Ägare/brukare jordbruksmark	Icke tjänstgörande Ersättare
Jenny Nordin	Skogsnäringen	Icke tjänstgörande Ersättare
Maria Ek	Länsstyrelsen Västmanland	Avdelningschef
Alexandra Røjder	Länsstyrelsen Västmanland	Enhetschef
Katarina Pöchhacker	Länsstyrelsen Västmanland	Sekreterare VFD

2026-05-19

Daniel Mallwitz	Länsstyrelsen Västmanland	Vilthandläggare
Björn Wallgren	Länsstyrelsen Västmanland	Vilthandläggare
Charlotte Hansson	Länsstyrelsen Västmanland	Vilthandläggare
Hanna Kekkonen	Länsstyrelsen Västmanland	Vilthandläggare

1. Mötets öppnande och inledning

Landshövding Acko Ankarberg Johansson hälsar alla välkomna till dagen möte.

2. Fastställande av dagordning

Landshövdingen lägger till en punkt 11.a i protokollet angående röstning för ersättare vid arbetsutskottsmöten.

3. Godkännande av föregående protokoll

Protokoll från föregående möte godkändes och lades till handlingarna.

4. Val av justeringsperson

Carl-Johan Norström utsågs att jämte ordförande justera dagens protokoll.

5. Inkomna skrivelser

Inga inkomna skrivelser.

6. Anmälan av övriga frågor

Ingen övrig fråga anmälades.

7. Information från arbetsutskottet

8. Rovdjursinventering

a. Uppdatering kring inventeringen

Daniel berättar om rovdjursinventeringen som varje år genomförs i länet för varg och lodjur.

2026-05-19

Inventeringen för varg sker mellan 1 oktober och 31 mars. Det är antal revir och revirens status (föryngring eller revirmarkerande par) som inventeras samt identifiering av det revirhävande paret. Enskilda individer räknas inte. En omräkningsfaktor används sedan för att beräkna antalet vargar i länet. Förutom omräkningsfaktorn finns också en statistisk modell, RovQuant. RovQuant gör en DNA-analys av den förväntade populationsstorleken. Antalet vargar enligt RovQuant och inventeringen stämmer väl överens med varandra vilket indikerar att varginventeringen fungerar mycket väl. DNA är avgörande i varginventeringen. Andelen identifierade varghanar och tikar ligger på omkring 95 %. Ny information kan bakdateras och kan uppdatera äldre data.

Huvudmetodiken för inventeringen för varg är snöspårning och insamling av DNA. Även viltkameror används. Själva inventeringsarbetet genomförs i en databas som heter Rovbase. Där loggas all data, som till exempel spårslinor och revirmarkeringar, för kvalitetssäkring och uppföljning. Det finns även en publik sida för Rovbase, roibase.se. Genom insamling av data för ett vargpar i ett område utarbetas en polygon. Polygonens ytterpunkter bildar så småningom ett revir. Hittills i år berörs Västmanlands län av tio revir, varav nio familjegrupper (där föryngring konstaterats). Det finns också enskilda vargar. Resultatet av inventeringen presenteras i en årlig inventeringsrapport som vanligtvis publiceras i juni månad.

Inventeringen för lodjur sker mellan 1 oktober och sista februari. Det är antal familjegrupper (hona med ungar) som inventeras. Användning av viltkameror är den främsta inventeringsmetoden och det finns omkring 120 uppsatta viltkameror i länet. I vårt län finns lodjur som är märkta med en GPS-sändare. Samtliga av dessa djur har sedan 2017 fångats på viltkameror under inventeringssäsongerna. Även snöspårning används som inventeringsmetod. Vid spårning särskiljs olika familjegrupper genom avstånd och tid med något som kallas avståndskriterium. Avståndskriterium används för hur långt en hona med ungar rört på sig i snitt på ett dygn. Dessa avståndskriterium granskas sedan mot varandra för att kunna särskilja familjegrupper.

2026-05-19

Lodjur, till skillnad mot vargen, lämnar inte särskilt mycket DNA efter sig. De har också ett annat levnadssätt med överlappade områden och ungar från samma kull kan ha olika fäder.

Forskning har visat att om det finns för lite data som inventeringsunderlag finns det en risk för underskattning av lodjurspopulationen, samtidigt finns det en risk för överskattning om det finns för mycket data. Det har visat sig att 3-6 observationer per familjegrupp är optimal. I vårt län ligger snittet på 4,6 antal observationer per familjegrupp vilket är inom det rekommenderade spannet.

Hittills i år berörs Västmanlands län av 13 familjegrupper och det finns lodjur i stort sett hela länet.

9. Licensjakt

a. Licensjakt lodjur

I årets beslut om licensjakt efter lodjur var tilldelningen fyra vuxna lodjur, varav två vuxna honor. Totalt fälldes tre lodjur, varav en hona. Licensjakten pågick till och med jaktens sista dag den 31 mars 2026.

Processen kring licensjaksbeslut

Inför beslut om licensjakt efter lodjur utgår Länsstyrelsen från föregående års inventeringsresultat. Inför årets beslut om licensjakt berördes länet av åtta familjegrupper. Forskare vid SLU Grimsö forskningsstation tar varje år fram en beskattningsmodell. Denna modell används för att beskriva prognoser för nästkommande år i varje rovdjursförvaltningsområde. Med hjälp av grafer, tabeller och formler beräknas antalet lodjur enligt den senaste inventeringen, antalet lodjur år 2026 med hänsyn till föregående års jakt, samt beräknas en prognos av antalet lodjur inför följande år (2027) utan inberäknad licensjakt. Länsstyrelsen måste ta hänsyn till att inte riskera att hamna under lodjurets gynnsamma bevarandestatus. Detta beräknas i mellersta rovdjursförvaltningsområdet, men också på länsnivå. Samverkan mellan länen är därför av vikt. Länsstyrelsen tar sedan fram ett förslag som presenteras på ett samverkansråd inför

2026-05-19

förvaltningsområdets landshövdingar. Ett beslut fattas därefter av varje enskild länsstyrelse.

Länsstyrelsen i Västmanland brukar fatta beslut i december månad. I år var det dock kort om tid på grund av processen kring licensjakt på varg (rapporteringen till EU om 170 vargar med 270 som delmål), databasen hos EU tog tid, samt ett nytt beslut om miniminivåer. Allt detta var tvunget att göras färdigt. Årets beslut om licensjakt efter lodjur beslutades den 15 januari 2026. Beslutet överklagades av fyra intresseorganisationer mellan den 11 och 19 februari. Förvaltningsrätten avslog överklagandena den 26 februari. Den 27 februari beslutade Kammarrätten om inhibition. Kammarrätten beslutade den 17 mars att inte lämna prövningstillstånd och meddelade att beslutet om inhibition skulle upphöra att gälla. Jakten återupptogs den 17 mars.

Beredningsarbetet inför eventuella licensjakter efter varg respektive lodjur år 2027 kommer att påbörjas när inventeringsrapporten från säsongen 2025/2026 är färdig samt när nya beskattningsmodeller finns tillgängliga. I år kommer också Naturvårdsverket ut med en ny förvaltningsplan för varg, vilken ska skickas ut på remiss till bland annat länsstyrelserna.

10. Finansiering rovdjur

Alexandra redogör för finansieringen av rovdjur och berättar att det sker genom förvaltningsanslag. År 2026 finns 2 475 000 kronor i rovdjursmedel samt 3 761 000 kronor i utökade förvaltningsåtgärder för varg. Det senare handlar bland annat om utökning av fältarbete och provtagning, utökad handläggning och beredskap. Ytterligare förtydliganden och stöd för denna verksamhet kommer i den förvaltningsplan för varg som regeringen uppdragit åt Naturvårdsverket att ta fram.

De olika länsstyrelserna får medel beroende på bland annat befolkningsmängd och rovdjurstäthet.

11. Viltskademedel

2026-05-19

a. Röstning om ersättare vid arbetsutskott

En omröstning angående ersättare vid frånvaro av ordinarie ledamot vid arbetsutskottsmöten gjordes. Det fanns två olika alternativ att rösta om: generella ersättare eller personliga ersättare. Flest röster fick personliga ersättare. Viltgruppen kommer att återkomma till hösten angående detta.

b. Viltskademedel

Hanna redogör för viltskademedlen. År 2025 var länets viltskadeanslag 1 383 320 kronor vid första äskandet och 364 100 kronor vid andra. I år har länet fått 1 166 788 kronor. Länsstyrelsen kommer att äska igen i höst. I tabell 1 och 2 nedan visas fördelningen av medel för år 2025 respektive innevarande års ansökningar.

Tabell 1. Fördelning av viltskademedel för år 2025. Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Åtgärder	Information	Kostnader
Bidrag för förebyggande åtgärder, skada på tamdjur	Rovdjursavvisande stängsel, (RAS) (6st)	503 140 kr
	Röjning (14 st)	223 470 kr
	Hundvästar (41 st)	103 718 kr
	Alla bidrag	842 828 kr
Ersättning för skada på tamdjur	3 stycken vargangrepp	183 354 kr
Ersättning för skada på gröda	2 ansökningar för skador av tranor	96 640 kr
Besiktning, information och utbildning	RAS, misstänkta angrepp och fastställda angrepp	211 709 kr
Totala kostnader viltskademedel		1 334 531 kr

2026-05-19

Tabell 2. Inkomna ansökningar hittills för år 2026. Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Åtgärder	Information	Kostnader
Bidrag för förebyggande åtgärder, skada på tamdjur	Rovdjursavvisande stängsel, (RAS) (6st)	503 140 kr
	Röjning (14 st)	223 470 kr
	Hundvästar (41 st)	103 718 kr
	Alla bidrag	842 828 kr
Ersättning för skada på tamdjur	3 stycken vargangrepp	183 354 kr
Ersättning för skada på gröda	2 ansökningar för skador av tranor	96 640 kr
Besiktning, information och utbildning	RAS, misstänkta angrepp och fastställda angrepp	211 709 kr
Totala kostnader viltskademedel		1 334 531 kr

Viltskadecenter har en prioriteringsordning för när viltskademedel ska betalas ut. VFD har en egen prioriteringsordning. Se figur 1 och 2 nedan.

Enligt Viltskadecenters prioriteringsordning
1. Akuta åtgärder
2. Permanenta åtgärder till djurbesättningar som haft angrepp.
3. Permanenta åtgärder till fårbesättningar i vargrevir.
4. Permanenta åtgärder till fårbesättningar i anslutning till vargrevir i områden med låg täthet av fårbesättningar.
5. Underhåll av rovdjursavvisande stängsel.

Figur 1. Viltskadecenters prioriteringsordning av viltskademedel.

Enligt viltförvaltningsdelegationens riktlinjer
1. Besättningar med får eller get som har haft angrepp av rovdjur vid minst ett tillfälle under det senaste året.
2. Besättningar av får eller get belägna i områden med stationär rovdjursförekomst.
3. Besättningar av får eller get utanför område med stationär rovdjursförekomst.
4. Bidrag till underhåll för röjning under av Länsstyrelsen godkända permanenta rovdjursavvisandestängsel.

Figur 2. Viltförvaltningsdelegationen i Västmanlands län prioriteringsordning av viltskademedel.

Viltskademedlen kommer att minska framöver. Hanna berättar om åtgärder för detta vilket kan vara att

2026-05-19

tidsbegränsa ansökningstiden så att medlen utbetalas innevarande år, att prioritera besättningar med får eller get som har haft angrepp av rovdjur vid minst ett tillfälle under *det senaste året*, prioritera större djurhållningar och djurhållningar som bedriver näringsverksamhet, besättningar av får eller get belägna i områden med stationär rovdjursförekomst och permanenta åtgärder till djurbesättningar som haft angrepp.

12. Fältdag

Temat inför årets fältdag för Viltförvaltningsdelegationen kommer att vara viltskador orsakade av vilt som inte ingår i viltskadeanslaget (till exempel skador orsakade av kronhjort, gäss och bäver). Vid mötet inkom förslag på plats.

13. Övriga frågor

- a. § 28 Jaktförordningen och virtuella stängsel
Vid mötet diskuterades huruvida § 28 Jaktförordningen kan appliceras på djurhållning bakom virtuella stängsel.

14. Summering och mötets avslut

Landshövdingen summerar mötet och tackar alla för deltagandet.

Nästa VFD-möte äger rum som fältdag den 16 september.

Presentation bifogas, se Bilaga Presentation VFD 2026-05-19

Katarina Pöchhacker

Sekreterare

Acko Ankarberg Johansson

Ordförande

Carl-Johan Norström

Justerat